Рӯзнома аз соли 1924 чоп мешавад

Номҳои пешинаи рӯзнома «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (соли 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991)

Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

26 августи соли 2023 Шанбе № 68 (14975)

e-mail: ovozitoj@umail.uz, ovozi@list.ru

ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОН ҲАЙАТИ ИМА-РО ҚАБУЛ КАРД

Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев 25 август раиси Кумитаи Сенати ИМА оид ба бехатарии миллӣ ва корҳои ҳукумат Гэри Питерсро қабул кард.

Сурати Хидмати матбуоти Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон.

Масъалаҳои минбаъд мустаҳкам намудани муносибати шарикии стратегии Ўзбекистону Амрико ва васеъ намудани ҳамкории амалӣ, пеш аз ҳама дар доираи гуфтугўйи парлумонҳои ду мамлакат баррасӣ гардид.

Бо қаноатмандӣ таъкид гардид, ки робитаҳо ва табодули тарафайн фаъол мегардад. Нишондодҳои тиҷоратии дуҷониба меафзояд, миқдори лоиҳаҳои муваффақиятноки ҳамкориҳо бо ширкатҳои пешқадами амрикоӣ зиёд мегардад. Барномаҳои муҳими гуманитарӣ ба амал татбиқ мегарданд.

Ба рушди ҳамкории байнипорлумонӣ бо мақсади пеш бурдани лоиҳаҳои муштарак дар самтҳои бартаринок эътибори алоҳида нигаронида шуд.

Доир ба мавзўи минтақа, аз он ҷумла оид ба масъалаҳои омодагӣ ба ҳамоиши якуми оянда дар андозаи «С5+1», ки бо ташаббуси Президенти ИМА дар пойгоҳи чорабиниҳои Ассамблеяи генералии СММ дар шаҳри Ню-Йорк баргузор мегардад, табодули афкор ба амал омад.

ЎзА.

САМТИ МУҲИМИ ТАЪМИНИ БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ

Кишоварзӣ шабакаи стратегии иқтисодиёти ҳар як давлат ба ҳисоб меравад. Ин соҳа дар истеҳсоли маҳсулоти хўрокворӣ ва дигар маҳсулоти вобаста ба сатҳи зиндагӣ ва саломатии аҳолии кишвар, инчунин дар таъмини шуғли аҳолӣ дар соҳаи кишоварзӣ нақши муҳим дорад.

Панҷ-шаш сол пеш аз ин доир ба аҳолӣ ҷудо карда додани замин, то ки даромад гираду ба оилааш фоида расонад, фикр ҳам накарда буданд. Аз январи соли 2021 бо ташаббуси Президент ба ҷавонҳо аз майдонҳои кишт ҷудо кардани замин натиҷаи хуб дод.

Барои бо деҳқонӣ шуғл варзидани аҳолии бекор тартиби ба иҷора додани заминҳои хоҷагӣ ҷорӣ карда шуд. Дар натиҷа, дар тўли солҳои сипаришуда дар 200 ҳазор гектар замине, ки барои деҳқонӣ ҷудо карда шуда буд, маҳсулоти хўрокворӣ парвариш ёфт ва натиҷаҳои хуб ба даст омаданд.

Бахусус, 700 ҳазор нафар аҳолӣ бо шуғли доимӣ ва 1 миллиону 300 ҳазор нафар бо шуғли мавсимӣ таъмин гардиданд. Даромади 605 ҳазор нафар деҳқон зиёд шуд. Сафи ноҳияҳое, ки бо картошка, пиёз, сабзӣ ва дигар маҳсулоти кишоварзӣ ҳудро таъмин менамоянд, афзуд. Президент Шавкат Мирзиёев дар давоми ташрифи ҳуд ба вилояти Бухоро 10-11 августи соли ҷорӣ қайд намуд, ки мўҳлати иҷораи 73 ҳазор гектар майдон, ки дар марҳилаи аввал барои 10 сол ҷудо карда шудаанд, то 30 сол дароз карда мешаванд. Ин бошад, аҳолиро хурсанд кард, ба фаъолнокӣ даъват намуд.

Аз ҳама муҳимаш, бо мақсади боз ҳам давом додани ислоҳоти ин соҳа, яъне майдонҳои пахта ва ғалларо кўтоҳ карда, барои ташкил намудани хоҷагиҳои деҳқонӣ ба аҳолӣ ҷудо карда додани 70 ҳазор гектар замин нишон дода шуд. Инчунин, ба чорводорон иҷозат дода мешавад, ки аз 100 ҳазор гектар чарогоҳи холӣ камаш 10 гектарӣ ба муддати 10 сол метавонанд иҷора гиранд. Аҳолии эҳтиёҷманд, ки ба «Реестри ҳифзи иҷтимоӣ» дохил карда шудаанд, акнун аз ҳамаи пардохтҳои замин озод карда мешаванд. Ин бошад, ба афзудани даромади аҳолӣ дар ин самт хизмат мекунад.

Дар давоми ҷамъомад доир ба истифодаи самаранок аз канори майдонҳо низ вазифаҳои муҳим муайян карда шуданд. Аз оғози соли ҷорӣ барномаи доир ба дар канори 60 ҳазор гектар майдонҳои холии хоҷагиҳои фермерӣ ангур, каду, тарбуз, харбуза ва сабзавот кишт карда, бар илова парвариши 220 ҳазор тонна маҳсулот, 600 ҳазор сар парранда ва 300 ҳазор дона оилаи занбўри асал кор карда шуда буд.

Дар асоси ин вазифаҳо ба масъалаҳои сари вақт иҷро намудани нақшаҳо, дастгирӣ намудани ташаббуси аҳолӣ, инчунин баланд бардоштани масъулият бобати самаранок истифода бурдан аз канори майдонҳо алоҳида истода гузашт, ки ин ба масъулиятнок шудани шахсони масъул хизмат мекунад.

Ҳангоми ташриф масъалаҳои ташкил намудани гармхонаҳо, ки самти муҳими соҳаи аграрӣ ба шумор меравад ва аз тарафи давлат дастгирӣ намудани ин самт низ аз эътибор дур намонд. Дар мамлакатамон солҳои охир майдони гармхонаҳо 3 баробар афзуда, ҳаҷми маҳсулоти парваришёфта аз 90 ҳазор тонна ба 300 ҳазор тонна зиёд шудааст. Имрўз дар ин ҷабҳа 150 ҳазор аҳолӣ бо кори сердаромад таъмин мебошад.

Роҳбари давлатамон бо мақсади боз ҳам ривоҷ додани чунин натиҷаҳои эҷобӣ доир ба гармхонаҳо пайваста расонда додани маҳсулоти сўзишворӣ алоҳида супоришҳо дод ва ин таваҷҷуҳи аҳолиро, ки дар ин самт фаъоланд, ба густариши минбаъдаи ин соҳа меафзояд.

Инсон кай ҳудро хушбахт ҳис мекунад? Ҳамон вақт, ки ба манбаи даромади барқарор ва касби дўстдошта соҳиб шуда, ҳуд ва аҳли оилаашро таъмин намояд. Ташаббусҳои пешниҳодкардаи Раисҷумҳур барои беш аз пеш беҳтар шудани сатҳи зиндагии мардуми Бухоро аҳамияти муҳим дорад.

Додани супоришҳо бобати дар мавсими тирамоҳу зимистон ба гармхонаҳо пайваста расонда додани маҳсулоти сўзишворӣ, зарур бошад, барои хариди онҳо ҷудо кардани кредит ба деҳқонони вилоятамон имкон медиҳад, ки бе мушкиливу талафот ба комёбиҳо муваффақ гарданд.

Дар хотима бояд гуфт, ки ташаббусҳое, ки Президент пешниҳод намуданд, на фақат баҳри таъмини бехатарии хўрокворӣ, балки тавассути густариш ва васеъ намудани парвариши маҳсулоти кишоварзӣ баланд бардоштани даромади аҳолӣ, таъмини шуғли онҳо, дигар шудани муносибати онҳо ба замин ва на фақат ба талаботи таъмини бозори дохилӣ, балки ба зиёд шудани салоҳияти экспорт низ хизмат мекунад.

Ба мо, депутатҳо, дар навбати ҳуд, зарур аст, ки дар таъмини иҷрои ин вазифаҳо бо мутасаддиён ҳамкории мунтазам ба роҳ монем, бо пешниҳоду тавсияҳои ҳуд ба онҳо кумак расонем. Инчунин, мо бояд ислоҳоти соҳаро ба аҳолӣ расонем, дар сатҳи парлумонӣ масъалаҳои марбути таваҷҷуҳи онҳоро мавриди баррасӣ қарор диҳем, дар такмили қонунгузорӣ оид ба рушди соҳаи аграрӣ фаъол бошем.

Равшан МАМУТОВ,
раиси Кумитаи масъалаҳои аграрӣ ва хоҷагии оби Палатаи қонунгузории Олий Маҷлис.

Ба муносибати 76 солагии истиқлолияти Покистон сафоратхонаи ин кишвар дар бо ҳамкории Маркази дипломатияи халқии СҲШ дар Ўзбекистон, Академияи бадеӣ ва Хонаи фотосуратҳои Тошканд намоишгоҳи “Покистони мафтункор” ташкил гардид.

ПОКИСТОНИ МАФТУНКОР

Дар аксҳо таърих, ёдгориҳои меъморӣ, манзараҳо, шаҳрҳо акси ҳудро ёфтаанд. Тамаддуни Меҳргар Х ба аввали соли 7000 пеш аз милод, тамаддуни водии Ҳинд ба аввали соли 3000 пеш аз милод рост меояд. Фотолавҳаҳое, ки аз ҳаёти Покистони замонавӣ, ки 14 августи соли 1947 соҳиби истиқлолият гардид, диққати тамошобинонро ба ҳуд ҷалб намуд. Имрўз дар Покистон зиёда аз 224 миллион аҳолӣ зиндагӣ мекунад. Беш аз 60 фоизи аҳолии Покистонро ҷавонони то 30 сола ташкил мекунанд.

Дар ифтитоҳи чорабинӣ доир ба рушди муносибати ҳамкории иқтисодии Ўзбекистону Покистон ва бо ин восита ҷоннок намудани алоқаҳои таърихӣ ва мустаҳкам намудани риштаҳои дўстӣ ҳарф заданд.

Ҳ. АБДУНАЗАРОВ.

Қарори Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон

ДАР БОРАИ ДАСТГИРИИ ТАЪСИСИ ҲОИЗАИ БАЙНАЛХАЛҚИИ ЮНЕСКО – ЎЗБЕКИСТОН БА НОМИ АБУРАЙҲОН БЕРУНӢ

Бо мақсади амиқ омўхтан ва ташвиқи васеи мероси илмиву ирфонии мутафаккири бузург ва олими энсиклопедист Абурайҳон Беруниӣ дар дараҷаи байналхалқӣ, ки ба тамаддуни ҷаҳонӣ саҳми бузург гузоштааст, рағбатноксозии ҷанбаҳои ахлоқӣ, инклюзив ва гуногунрангии маданӣ дар соҳаи зеҳни сунъӣ, минбаъд васеъ намудани алоқаҳои илмиву маданӣ байни Ўзбекистон ва ЮНЕСКО, инчунин бинобар қарори Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон №ҚП-361 аз 25 августи соли 2022 «Дар бораи дар микёси байналхалқӣ васеъ ҷашн намудани 1050-солагии мутафаккири бузург ва олими энсиклопедист Абурайҳон Беруниӣ»:

1.Пешниҳоди Фонди рушди маданият ва санъат (минбаъд – Фонд), Комиссияи миллии Ҷумҳурии Ўзбекистон оид ба корҳои ЮНЕСКО, Вазорати корҳои хориҷӣ, Академияи илмҳо дастгирӣ карда шавад:

дар бораи таъсиси якҷоя бо ЮНЕСКО **Ҳоизаи байналхалқии ЮНЕСКО – Ўзбекистон ба номи Абурайҳон Беруниӣ оид ба рағбатноксозии гуфтугўйи илмӣ бо роҳи тарғиби ахлоқ дар соҳаи зеҳни сунъӣ**;

дар бораи дар дараҷаи баланд дар қароргоҳи **ЮНЕСКО** дар шаҳри Париж (Фаронса) **4-8 сентябри соли 2023 баргузор намудани намоишгоҳи байналхалқӣ ва чорабиниҳо** (минбаъд – Намоишгоҳ) **бахшида ба ҳаёт ва эҷодиёти Абурайҳон Беруниӣ**.

2. Тасдиқ карда шавад:

Ҳайати Кумитаи ташкилӣ оид ба тайёрӣ ва баргузор намудани намоишгоҳи байналхалқӣ ва чорабиниҳо **бахшида ба** ҳаёт ва эҷодиёти **Абурайҳон Беруниӣ** дар қароргоҳи ЮНЕСКО, бинобар иловаи №1;

Нақшаи чорабиниҳо оид ба тайёрӣ ва баргузор намудани намоишгоҳ ва чорабиниҳо бахшида ба ҳаёт ва эҷодиёти Абурайҳон Беруниӣ дар қароргоҳи ЮНЕСКО, бинобар иловаи №2.

3. Фонд:

якҷоя бо Академияи улум чопи **махсуси феҳраст** ба забонҳои англисӣ ва ўзбекиро таъмин намояд, ки шомили нусхаи дастнависҳои нодире, ки дар китобхонаҳои ҷаҳон маҳфузанд, бахшида ба Намоишгоҳ намоиш диҳад;

якҷоя бо Вазорати маданият дар дараҷаи баланд **барномаи консертии Филармонияи давлатии Ўзбекистонро дар** доираи Намоишгоҳ ташкил намояд.

4. Ба Вазорати корҳои хориҷӣ дар расмӣ гардондани ҳуҷҷатҳои хуруҷ бинобар аризаҳои Фонд барои аъзои ҳайати Ўзбекистон, мушовирони байналхалқӣ ва меҳмонони чорабиниие, ки барои иштирок дар Намоишгоҳ даъват шудаанд, инчунин бо баргузор намудани Намоишгоҳ дар дараҷаи баланд бо корҳои ташкилӣ иртибот доранд, мусоидат намояд.

5. Девони Вазирон дар муддати як ҳафта манбаъҳои таъмини молиявии харҷро муайян намояд ва сметаи харҷро тасдиқ намояд, ки бо таъсиси Ҳоизаи байналхалқии ЮНЕСКО – Ўзбекистон ба номи Абурайҳон Беруниӣ, инчунин бо омодагӣ ва баргузор намудани Намоишгоҳ иртибот дорад.

Муқаррар карда шавад, ки то ҷудо намудани маблағе, ки бо таъмини молиявии харҷ дар доираи иҷрои қарори мазкур иртибот дорад, Фонд шартнома имзо мекунад ва пардохтҳоро аз ҳисоби маблағи ҳуд ба амал меорад, пас аз ҷудо намудани маблағ харҷи Фонд сарпур карда мешавад.

6. Ба Агентии миллии иттилоотии Ўзбекистон, Ширкати миллии телерадиои Ўзбекистон ва дигар воситаҳои ахбори оммавӣ васеъ равшан намудани чорабиниҳое, ки дар доираи иҷрои қарори мазкур ба амал меоянд, дар воситаҳои ахбори оммавӣ тавсия гардад.

7. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи Сарвазири Ҷумҳурии Ўзбекистон Арипов А.Н. гузошта шавад.

Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон
Ш. МИРЗИЁЕВ.

Шаҳри ТОШКАНД,
25 августи соли 2023.

САЛОҲИЯТИ САНОАТИ НОҲИЯИ ФАРҒОНА ТАШАККУЛ МЕЁБАД

Салоҳияти саноати деҳаҳои ноҳияи Фарғона торафт рушд меёбад, аз ҳисоби ба кор пардохтани лоиҳаҳои нав аҳолӣ бо кор таъмин мегардад. Дар ҷамъияти масъулияташ маҳдуди «Баҳодур Лоғон текстил»-и корхонаи саҳҳомии Ўзбекистон – Таиланд дар деҳаи Лоғони ноҳия алҳол 1800 нафар коргар меҳнат мекунанд. 1400 нафари он занону духтарон мебошанд. Барои ташкили корхонаи истеҳсоли риштаву калоба ба миқдори 62 миллион доллари ИМА сармоя дохил карда шудааст. Корхона имконият дорад соле 18 ҳазор тонна маҳсулот истеҳсол кунад. Ашёи хоми пахта аз хоҷагиҳои фермерии ноҳияҳои Фарғона, Қува ва Ёзёвон оварда мешавад. Дар корхона,

ки 3 сол боз фаъолият мебарад, ҳаҷми истеҳсол торафт меафзояд, ки ин ба барпо шудани ҷойи нави кор барои аҳолии деҳа мусоидат мекунад. Инчунин, ба мақсади афзудани салоҳияти саноати ноҳия, таъмини бо шуғлфарогирии аҳолии бекор, баланд бардоштани экспорт дар ин ҷо лоиҳаи нав ба амал бароварда шуда, истеҳсоли матоъ ба роҳ монда шуд. Арзиши лоиҳа 6,5 миллион доллари ИМА-ро ташкил медиҳад. Дар чаҳорчўби лоиҳа аз Италия дастгоҳи бофандагӣ оварда шуда, дар як рўз истеҳсоли 20 тонна матоъ ба роҳ монда шуд. Имрўз маҳсулоти корхона ба Итолиё, Русия, Озарбойҷон ва Қазоқистон экспорт карда мешавад.

Дар сурат: *дар ҶММ «Баҳодур Лоғон текстил».*

Суратгир: М. ҚОДИРОВ. (ЎзА).

Ўзбекистон аз нигоҳи дунё

ПЕШГӮЙӢ АЗ ҲИНДУСТОН: ИҚТИСОДИЁТИ ЎЗБЕКИСТОН ТО ОХИРИ СОЛ УСТУВОРӢ ВА ДИНАМИКАИ РУШДРО НИГОҲ МЕДОРАД

Матбуоти Ҳинд дар бораи суръати афзоиши иқтисоди Ўзбекистон дар нимсолаи аввали соли ҷорӣ мавод нашр кард, хабар медиҳад хабарнигори АИ «Дунё».

Рӯзномаи маъруфи «The Economic Times», ки ба мавзӯъҳои иқтисодӣ тахассус дорад, таъкид менамояд, ки дар шаш моҳи аввали соли 2023 маҷмӯи маҳсулоти дохилии Ўзбекистон 5,6 дарсад афзудааст ва суханони зерини сармуҳаққиқи Маркази таҳқиқоти иқтисодӣ ва ислоҳот Руслан Абатуровро иқтибос овардааст: «Иқтисоди Ўзбекистон дар нимсолаи аввали соли 2023 динамикаи баланди рушдро нигоҳ дошт ва ба тағйирот дар муҳити ноустувори беруна тобовар монд».

Шореҳи нашрия Дипанҷон Рой Чаудхурӣ мегӯяд, ки инфлятсия дар Ўзбекистон коҳиш меёбад ва дар пайи натоиҷи 6 моҳ, поинтарин мизони тайи 5 соли ахирро нишон медиҳад.

Маблағгузорӣ ба сармояи асосӣ дар зарфи 6 моҳ қариб 8 дарсад афзоиш ёфта, воридоти асосӣ ба сармоягузориҳои ғайримарказонидашуда рост омад, ки суръати афзоиши онҳо 8,7 дарсад ва ҷалби сармояи мустақими хориҷӣ 21 дарсад афзоиш ёфтааст, гуфта мешавад дар мақола.

Нашрия маълумоти муфассал ва ҷадвали афзоиши ҳиссаи сармоягузориҳо ба саноати коркард ва истеҳсолоти саноатӣ, инчунин дигар нишондиҳандаҳои муҳими иқтисодиёти кишварамонро овардааст.

Муаллиф ба он таваҷҷуҳ менамояд, ки муомилоти савдои берунии мамлакат дар нимаи аввали соли ҷорӣ қариб 20 фоиз афзуд.

«Дар маҷмӯъ, тамоюлҳои асосии нимсолаи аввал таҳкими макроустуворӣ ва коҳиш додани таъсири омилҳои манфӣ ба иқтисодиёт, дастгирии динамикаи мусбати рушди бахшҳои иқтисодӣ ва пурзӯр намудани фаъолияти сармоягузорӣ буданд. Интизор меравад, ки то охири сол иқтисодиёти Ўзбекистон устуворӣ ва суръати динамикии рушдро нигоҳ медорад», – қайд мекунад шореҳи «The Economic Times».

Маводҳо дар ин мавзӯъ инчунин аз ҷониби агентии иттилоотии «India Blooms», порталҳои иттилоотии «TWF India», «Just Earth News» ва дигар васоити ахбори омма нашр шудаанд.

АИ «Дунё».

Дар асоси Фармони Президент аз 9 июни соли 2021 «Дар бораи чорабиниҳои иловагӣ оид ба рушди салоҳияти саноат дар ҳудудҳо» ҷиҳати ривоҷ додани индустрияи сохтмон, дар асоси барномаи «Ипотекаи саноат» истеҳсол намудани маҳсулоти сохтмонӣ аз ашёи хом кредитҳо ҷудо карда мешавад. Чунин вомҳо бо кумаки молиявии БСТ «Ўзсаноатқурилишбанк» ба соҳибкорони минтақаи озоди саноати масолеҳи сохтмони «Сариосиё» ҷудо карда шуд.

ИСТЕҲСОЛИ МАСОЛЕҲИ СОХТМОН ДАР САРИОСИЁ

Дар натиҷаи ин кумаки молиявӣ, ки муддати 7 сол (2 сол имтиёзнок) кредит дода шуд, дар ноҳияи Сариосиё барои истеҳсоли масолеҳи сохтмонӣ минтақаи саноати хурди «Анорзор», ки масоҳаташ 5 гектарро ташкил мекунад, барпо карда шуд. Дар ин корхона масолеҳи сохтмони «ротбанд», лаку ранг ва ромҳои дару тиреза истеҳсол карда мешавад. Дар ҳудуди мазкур дар ҳолати ба назар гирифтани захираҳои ашёи хом ва имкониятҳо 8 лоиҳа, ки қимати умумиаш 4,5 млн. долларро ташкил мекунад, амалӣ гардид. Дар айни замон 5 лоиҳа пурра ба кор даромад ва дар натиҷа зиёда аз 70 ҷойи кор ташкил карда шуд.

Вақте ки корхона бо тамоми иқтидораш ба кор медарояд, боз 120 нафар бо кор таъмин гардида, корхона дар як сол 67 млрд сӯм маҳсулоти сохтмон истеҳсол мекунад, 1,1 млн доллар маҳсулот содир карда, 3,4 млн доллар маҳсулоте, ки ҷойи маҳсулоти воридотиро мепӯшонад, истеҳсол мекунад. Дар натиҷаи ин зиёда аз 10 млрд. сӯм ба буҷаи давлат ворид мегардад.

Олим ПАНҶИЗОДА,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Сурхондарё.

Дар замини наздиҳавлии сокини маҳаллаи Бешкапаи ноҳияи Намангон Орифҷонота Бойқўзиев аз ҳисоби вомӣ имтиёзнок гармхонаи замонавӣ барпо карда шудааст. Алҳол дар гармхона навъи қаланфури булғории «Феррари» парвариш карда мешавад. Инчунин, дар замин зироати дуюм – лӯбиё кошта шудааст.

– Дар кишоварзӣ ҳикмат бисёр, – мегӯяд Орифҷонота. – Ба замин меҳр бояд дод. Маҳсулотамон ба бозор баромада, ба дасторхони халқ расад, натанҳо аз даромади он, балки аз дуои мардум низ хурсанд мешавем.

Дар сурат: *дар гармхонаи наздиҳавлии О. Бойқўзиев.*

Суратгир: Ҳ. МАМАДАЛИЕВ. (ЎзА).

РУШДИ ИНФРАСОХТОРИ НАҚЛИЁТИ АВТОМОБИЛИИ ТОШКАНД ДАР МАРКАЗИ ТАВАҶҶУҲИ МАТБУОТИ СЛОВАКИЯ

Нашрияи бонуфузи тиҷоратии Словакия «Hospodarske noviny» («Навигариҳои иқтисодӣ») мақолае бо номи «Мусоҳиба аз Ўзбекистон: илҳом барои Братислава? Тошканд аз сифр ба пешвои нақлиёти экологӣ табдил ёфт» чоп кард, – хабар медиҳад хабарнигори АИ «Дунё».

Муаллифи мақола сармуҳаррири шўъбаи ахбор ва маводи таҳлилии рўзнома Павел Новотний мебошад, ки қаблан барои инъикоси ҷараёни интихоботи пеш аз муҳлати президентӣ дар кишвари мо ба Ўзбекистон сафар карда буд.

Павел Новотний қайд мекунад, ки онҳое, ки ба Тошканд чор сол қабл ба имрўз омадаанд, дар ҳаракати нақлиёт бешубҳа дигаргуниҳои калонро мушоҳида мекунанд. «Маршруткаҳои машҳури советӣ аз кўчаҳо нопадид шуданд, ҷойи онҳоро автобусҳои ҳозиразамони экологӣ гирифтанд», — таъкид мекунад муаллиф.

Дар идомаи мақола матни мусоҳиба бо раиси раёсати ҶС «Тошшаҳартрансхизмат» Анвар Ҷўраев оварда шудааст.

Анвар Ҷўраев дар мусоҳиба дар бораи Консепсияи рушди нақлиёти шаҳрӣ ва инфрасохтори роҳу нақлиётии шаҳри Тошканд, ташкили хатсайрҳои автобусҳо ва сиёсати тарифӣ, ҷорӣ намудани технологияҳои пешрафтаи иттилоотӣ барои рақамикунонии системаи нақлиёт, инчунин «сабз» кардани васоити ҳаракати ҶС «Тошшаҳартрансхизмат» таваccути харидани автобусҳои нав ва автобусҳои электрикӣ нақл менамояд.

«Hospodarske noviny» рўзномаи ҳаррўзаи словакӣ аст, ки соли 1993 таъсис ёфтааст. Он узви Федератсияи матбуоти тиҷоратии Аврупо мебошад. Аз замони таъсисёбӣ он яке аз нашрияҳои бонуфуз дар Словакия маҳсуб мешуд. Теъдоди шумораи ҳаррўза 20 ҳазор нусха мебошад. Ба сомонаи нашрияи «hnonline.sk» дар як моҳ беш аз 2 миллион муштарӣ ворид мешавад ва 35 миллион аз он дидан мекунанд.

АИ «Дунё».

Ба пешвози 32-юмин солгарди Рўзи истиқлол

МЕВАИ ИСТИҚЛОЛ ВА САМАРИ ИСЛОҲОТ

Ислоҳоти иқтисодие, ки дар ин авохир ҳукумати ҷумҳурӣ дар амал татбиқ менамояд, боиси пешрафтҳо гашта, симои шаҳру навоҳии кишварро куллан тағйир медиҳанд. Вилояти Қашқадарё низ аз файзи ин ислоҳот дар канор намонда, нисбат ба солҳои қаблӣ ободу зебо мегардад. Назар ба маълумоти омори расмӣ дар панҷ моҳи соли 2023 дар саросари ҷумҳурӣ 40100 ташкилоту корхона сабти ном шуда бошанд, 3329-тои онҳо ба вилояти Қашқадарё мансуб аст.

Дар қиёс бо ҳамин давраи соли гузашта, суръати афзоиши коргоҳҳои нав 7,2 дарсадро ташкил медиҳад. Нишондиҳандаи мазкур аз он далолат мекунад, ки дар ин минтақаи кишварамон саноати хурду бузург дар ҳоли рушд аст ва кор ба тартиби зайл идома кунад, Қашқадарё дар радифи вилоятҳои аз нигоҳи иқтисодӣ пешрафтаи ҷумҳурӣ ҷой хоҳад гирифт. Аммо омори давлатӣ хабар медиҳад, ки то имрӯз дар шаҳру навоҳии вилоят 4006 коргоҳи оилавӣ бунёд ёфтаанд ва Қашқадарё пас аз вилоятҳои Самарқанд, Фарғона ва Хоразм дар мавқеи чаҳоруми ин раддабандӣ қарор гирифтааст.

Яке аз чунин коргоҳҳо дар ноҳияи Касбӣ сохта шудааст, ки дар масофаи чил километр аз шаҳри Қаршӣ мавқеъ дорад. Ин корхона ба дўзандагӣ ихтисос дошта, «Султон» ном дорад ва тамоми таҷҳизоти дўзандагии он аз Ҷопон харидаву насб гардидааст. Ин дастгоҳҳои замонавӣ аз бехтарин таҷҳизоти хоси дўзандагӣ буда, дар бозори ҷаҳонӣ харидорони зиёде доранд. Коргоҳи «Султон» ҳанўз ба кор оғоз накардааст ва бо интихоби кадрҳо, аз ҷумла дўзандагони маҳаллӣ машғул аст. Интизор меравад, ки пас аз интихоби тими 500-нафараи дўзандагон аз байни занону духтарони маҳаллӣ дар арафаи 32-юмин солгарди Истиқлоли Ўзбекистон ба таври тантанавӣ шурўъ ба фаъолият кунад. Раҳбари он Қаҳрамон Бозоров иброз дошт, ки дар бадали ду сол аз ҳисоби даромади худ ин корхонаро сохтааст ва инак, ниҳоят омода ҳастанд, ки дар рўзҳои ҷашн чун тўҳфаи арзишманде ба аҳолии минтақа тақдим созанд. Ин раҳбари донову кордон аз он изҳори шодмонӣ намуд, ки дар натиҷаи сиёсати хирадмандонаи раҳбарияти ҷумҳурӣ соҳаи иқтисод назар ба пеш рушд менамояд ва теъдоди коргоҳҳои замонавӣ афзуда, қишри то ҳанўз бекори аҳолӣ, хоса занону духтарони маҳаллӣ бо ҷойи кор таъмин мегарданд.

– Ба соҳибкорӣ ва соҳибкорон эътибори ҷиддӣ додани Президент дасту дилҳоро ба корҳои ободию созандагӣ гарм мекунад ва эътимодро ба ояндаи неку дурахшони Ўзбекистони Нав мустаҳкам менамояд, – гуфт ин соҳибкори номӣ.

Вай таъкид сохт, ки дар назди коргоҳи дўзандагии «Султон» як «Мономарказ» созмон ёфтааст, ки мутахассисон аз кишвари Туркия бонувони ҳанўз дар касби дўзандагӣ нотайёрро тамрин медиҳанд ва чун мутахассисони соҳаи дўзандагӣ парвариш дода, ба шуғли коргоҳ ҷалб месозанд. Ин усули кор имкон медиҳад, ки бонувон соҳиби касбе шаванд ва минбаъд дар истеҳсоли басифати маҳсулоти дўзандагӣ мусоидат кунанд.

Интизор меравад, ки дар ин коргоҳи дўзандагӣ навъҳои гуногуни либоси мардонаву занона ва наврасону кўдакон истеҳсол гарданд. Бояд таъкид кард, ки дар ноҳияи Касбӣ зиёда аз 108 хоҷагии фермерӣ мавҷуд, ки ба кишту парвариши пунба машғул ҳастанд. Соҳибкори маҳаллӣ Қаҳрамон Бозоров ният дорад, ки пунбаи маҳаллиро, ки ашёи хом маҳсуб меёбад, коркард намудаву маҳсулоти нимтайёр ба даст оварад ва онро дар коргоҳи дўзандагии таҳти раҳбарии худ мавриди истифода қарор диҳад.

– Ин усули кор хароҷоти иловагиро дар дастрас намудани ашёи хому нимомода аз байн бурда, ба арзон шудани нархи маҳсулоти истеҳсолшаванда мусоидат мекунад, – гуфт ў.

Шариф ХАЛИЛ,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Қашқадарё.

Дар шаҳри Навоӣ аз ҷониби Шўрои вилоятии ҳаракати соҳибкорон ва корчаллонон — ҳизби либерал-демократии Ўзбекистон ва як қатор ташкилотҳои ҳамкор давраи минтақавии озмун-азназаргузаронии «Зани корчаллон-2023» таҳти шиори «Барои ҳаёти нав, барои Ўзбекистони Нав!» баргузор гардид.

Дар сурат: *лавҳа аз чорабинӣ.*

Суратгир: С. АСЛОНОВ. (ЎзА).

БОВАРИИ МАРДУМ ТО ЧӢ АНДОЗА САФЕД МЕГАРДАД?

Мақсади аз ислоҳоти суду ҳуқуқ пешбинишуда ҳифзи ҳуқуқҳои шаҳрвандон тавассути таъмини волоияти қонун мебошад. Саҳми мақомоти Бюрои иҷрои маҷбурии назди Прокуратураи генералӣ дар самарабахшии ин ислоҳот беҳамто аст. Хабарнигори ЎзА ба директори Бюрои иҷрои маҷбурии назди Прокуратураи генералӣ Музаффар ЭГАМБЕРДИЕВ бо чанд саволи марбут ба ин соҳа муроҷиат кард.

– Мақомоти БИМ ҷиҳати таъмини иҷрои ҳуҷҷатҳои суд ва дигар мақомот, инчунин баланд бардоштани самаранокии фаъолияти онҳо чӣ корҳоро ба сомон расонида истодаанд?

– Дар шаш моҳи соли ҷорӣ дар таъмини иҷрои ҳуҷҷатҳои суд ва дигар мақомот, инчунин баланд бардоштани самаранокии фаъолияти онҳо комёбиҳои муайян ба даст оварда шуданд. Дар натиҷаи тадбирҳои пай дар пай 18,3 триллион сўмина баргардонда шуд. Ба фоидаи давлат 7,2 триллион сўм рўёнда шуд. Назар ба ҳамин давраи соли гузашта баргардонии умумӣ ба 4,1 триллион сўм, яъне 29 фоиз ва ситондани маблағ ба давлат 1,9 триллион сўм – 37 фоиз зиёд шуд.

– Дастгирии соҳибкорон аз тарафи мақомоти бюро ба вазифаи доимӣ табдил ёфтааст. Миқёси корҳо дар ин самт чӣ гуна аст?

– Агар соҳибкор сарватманд бошад, тиҷораташ пеш равад, аз ин танҳо халқ нафъ мебинад. Зеро бо шарофати соҳибкорон ташаббусҳои нав ба вуҷуд меоянд, ҷойҳои иловагӣ таъсис меёбанд, истеҳсоли маҳсулоти минтақавӣ афзоиш ёфта, сифати хидматрасонӣ беҳтар мегардад. Аз ин рў, дастгирӣ кардани соҳибкорон аз тарафи мақомоти бюро вазифаи муҳим гардидааст. Аз ҷумла, дар давраи гузашта ба фоидаи субъектҳои соҳибкорӣ 10,2 триллион сўм ва аз шаҳрвандон 969,5 миллиард сўм ситонида шуда, ин нишондиҳандаҳо нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта ба ҳисоби миёна 2,2 триллион сўм зиёд шуданд.

Дар қонунгузории миллии мо ҳимояи боэътимоди ҳуқуқи моликият муқаррар карда шудааст. Мақомоти бюро дар таъмини корҳои иҷроия ба ин ҷиҳати кор низ диққат медиҳад. Масалан, қайд кардан бамаврид аст, ки аз ҷониби 15 шуъбаи байниноҳиявӣ бо ёрии технологияҳои иттилоотӣ аз тариқи масофа, ба молу мулки шаҳрвандон даст нарасонда, ба маблағи 331 миллиард сўм 884 ҳазор ҳуҷҷат иҷро карда шудааст.

– Имрўз дар мамлакати мо истифодаи оқилонаи захираҳои энергетикӣ аҳамияти таъхирнопазир пайдо мекунад, умуман, дар тараққиёти устувори системаи энергетикӣ мақомоти бюро чӣ гуна саҳм дорад?

– Бояд гуфт, ки соҳаи энергетика дар қатори дигар соҳаҳо дар баланд бардоштани сатҳи зиндагӣ ва некуаҳволии мардум нақши муҳим мебозад. Аммо истифодаи бесарусомони ин захира, пардохт накардани арзиши энергияи истифодашуда ба самаранокии системаҳои энергетикӣ таъсири манфӣ мерасонад. Дар соҳаи захираҳои энергетикӣ зиёда аз 31 ҳазору 700 корҳои маҷбурӣ анҷом дода, 268,1 миллиард сўм қарз ситонида шуд, ки дар айни замон аҳамияти воқеӣ пайдо карда, ба рушди устувори системаи энергетикии кишварамон мусоидат мекунад.

– Дар фаъолияти мақомоти бюро миқёси корҳое, ки оид ба ҳуҷҷатҳои иҷрои дорои аҳамияти ҷамъиятӣ анҷом дода мешаванд, чӣ гуна аст?

– Дар моддаи 1-уми Конституцияи навқабулшудаи Ҷумҳурии Ўзбекистон мустаҳкам карда шудааст, ки Ўзбекистон давлати соҳибихтиёр, демократӣ, ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ ва дунявӣ буда, шакли идоракунии ҷумҳуриявӣ дорад. Мафҳуми давлати иҷтимоӣ, ки дар ин модда ифода ёфтаст, ниҳоят фарогир аст. Дар ин бобат ҳифзи иҷтимоӣ ва моддии аҳолӣ қатъиян таъмин карда, шаҳрвандони ба ёрӣ эҳтиёҷманд таҳти ғамхории қатъӣ гирифта мешаванд.

Масалан, бо фармони дахлдори Сарвари давлатамон ба лоиҳаҳои «Дафтари оҳанин», «Дафтари занон» ва «Дафтари ҷавонон», ки барои дастгирии шаҳрвандони эҳтиёҷманд ҷорӣ шудаанд, 420 миллиард сўм ё нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 149,5 миллиард сўм зиёд маблағ ҷудо шудааст. Ин ба беҳбуди некуаҳволии ҳамватанони ниёзманди мо хидмат хоҳад кард.

– Пўшида нест, ки баъзан мардон дар сурати ҷудо шудан кўшиш мекунанд аз пардохти алимент гурезанд...

– Асосҳои қонунгузориро дар соҳаи ҳуқуқи кўдак Конституцияи Ҷумҳурии Ўзбекистон ташкил дода, тибқи он ҳар як кўдак баробари таваллуд шуданаш ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро ба даст меорад ва ба ин давлат кафолат медиҳад.

Пас аз талоқ нафароне низ ҳастанд, ки аз аҳволи фарзандонашон хабар намегиранд ва аз пардохти алимент мегурезанд. Таъмини иҷрои ҳуҷҷатҳои оид ба рўёнидани алимент аз тарафи мақомоти бюро яке аз вазифаҳои таъхирнопазир мебошад. Дар ин самт корҳои анҷомдодаро ҷамъбаст намуда, дидан мумкин аст, ки ба манфиати кўдакони эҳтиёҷманд ба дастгирии моддӣ 1,1 триллион сўм маблағҳои алимент ситонда шудааст. Аз ин 562,4 миллиард сўм ба кортҳои пластикии бонкии инкассаторҳо гузаронида шуд.

Дар ин бобат, дар натиҷаи гузаронидани чорабиниҳои тарғиботию пешгирикунандаи ба баланд бардоштани маданияти ҳуқуқии шаҳрвандони қарздор нигарондашуда шумораи шаҳрвандоне, ки ихтиёран алимент месупоранд, нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 20,6 фоиз афзуд. Фонди «Пардохти алимент», ки бо фармони дахлдори Сарвари давлат таъсис ёфтааст, ба пардохти ҳамзамони пардохти алимент дар сурати ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашидани шаҳрванди қарздор барои саркашӣ аз таъминоти моддии кўдаки ноболиғ бевосита ба ситонидани қарз равона карда шудааст. Ин дар бобати ҳифзи ҳуқуқи бачаҳо низ ғамхории калон аст. Ҳоло аз ҳисоби фонд ба 702 нафар даъвогарон 9,6 миллиард сўм пардохта, бо ин шароити вазнини моддии зиёда аз ҳафтсад нафар писарону духтарон пешгирӣ карда шуд.

Баъзан, вақте ки парвандаҳои дастгирии кўдакон омўхта мешаванд, як чиз мушоҳида мегардад. Яъне, ҳатто агар шаҳрванд мехоҳад алимент супорад, аммо аз сабаби беқорӣ ин корро анҷом дода наметавонад. Агар онҳо бо ҷойи кори доимӣ таъмин карда шаванд, масъала ҳам ҳал мешавад. Аз ин рў, бо кор таъмин шудани 16391 нафар ҳамватанони бекор ба мушкили онҳо бо пардохти ҳармоҳаи алимент хотима гузошт.

Дар баъзе оилаҳо бо сабаби ночиз меҳру оқибат аз байн бардошта шуда, вақте ҳамсарон мехоҳанд талоқ кунанд, маҳалла, хешовандон бо маслиҳати онҳо никоҳро нигоҳ медоранд. Коркунони бюро на танҳо рўёндани қарзи алимент, балки оштӣ додани оилаҳои ҷудошударо ҳам вазифаи худ медонанд. Дар натиҷаи амалӣ шудани чунин кори начиб бо ташкилоту идораҳои ҳамкор 23 ҳазору 895 оила оштӣ шуданд.

– Мо медонем, ки дар фаъолияти мақомоти Бюрои иҷрои маҷбурӣ вазифаи ҷорӣ намудани технологияи иттилоотию коммуникатсионӣ идома дорад. Дар бораи навгониҳои соҳа хабар медодед?

– Бо ташаббуси Президентамон тўли солҳои охир ба мақсади ба ҳамаи соҳаҳо ҷорӣ кардани технологияҳои ахбор оид ба рақамигардонии фаъолияти онҳо, мустаҳкам кардани сифати хидматрасонӣ ба аҳолӣ, баланд бардоштани самарабахшӣ ислоҳоти васеъмиқёс татбиқ мегарданд. Фаъолияти мақомоти бюрои иҷрои маҷбурӣ аз ин истисно нест. Ба мақсади ташвиш надодан ба шаҳрвандон бинобар 158 ҳазор ҳуҷҷатҳои иҷро рўёндани 1 миллион сўм ба воситаи низоми электронӣ аз ҳисоби музди меҳнати қарздор амалӣ гардонда шуд.

Ба 2,3 миллион автомашина ва техникаи махсус, 1,3 миллион амволи ғайриманқули ба қарздорон тааллуқдошта ба воситаи «интеллекти сунъӣ» бе дахолати мақомоти иҷроияи давлатӣ манъ гузошта шуд. Инчунин барои ҳар як амали иҷро тавассути системаи автоматии «SMS-огоҳинома» ба қарздорон 17,6 миллион СМС ирсол гардид.

Аз барномаи «МИБ Portal»-и ба воситаи пойгоҳи электронии Кумитаи давлатии андоз ба утоқҳои андози шахсони ҳуқуқии қарздор 88 ҳазор қарори онлайнӣ, ки бинобар иҷрои парвандаҳо қабул шудаанд, фиристода шуданд.

Маълумот дар бораи наздик ба 3000 нафар қарздорон, ки аз пардохти алимент саркашӣ мекунанд ва дар ҷустуҷӯ қарор доранд, ба сомонаи бюро ҷойгир карда шуданд.

Тавассути канали MibuzBot дар шабакаи Telegram байни қарздорону рўёнандагон ва кормандони мақомоти иҷроияи давлатии Бюрои иҷрои маҷбурӣ хидмати алоқаи фаврӣ таъсис дода шуд.

Маҳз тавассути ҳамин бот 4 ҳазору 69 ариза барои гирифтани алимент зуд ҳалли худро ёфт. Бояд гуфт, ки дар бобати баланд бардоштани самаранокии фаъолияти соҳаи иҷро бисёр муваффақиятҳо ба даст оварда шудаанд, вале дар назди мо вазифаҳои калонтар истодаанд. Айни замон боз ҳам мустаҳкам кардани бовории аҳолӣ ба адолати судӣ, баланд бардоштани самаранокии иҷро, ҳимояи манфиатҳои қонунии шаҳрвандон масъалаи таъхирнопазир боқӣ мемонад.

– Эҳтиромӣ ҳуқуқу озодиҳо, шаъну шарафи шаҳрвандон аҳамияти муҳим дорад...

– Яке аз ҳадафҳои асосии марҳилаи нави ислоҳоти суду ҳуқуқ, ки дар кишварамон солҳои охир амалӣ мегардад, баланд бардоштани қадри инсон ва хидмат ба манфиати онҳост. Ғояҳои начиби «Барои қадру қимати инсон» ва «Инсон – ҷамъият – давлат» ба тамоюлҳои асосии имрўз табдил меёбанд.

Хуб медонем, ки ходимони бюрои иҷроро лозим меояд, ки дар ба амал баровардани кор худ бояд бевосита бо намояндагони аҳолӣ мулоқот кунанд.

Аз ин рў, дар байни кормандон бо мақсади бартараф намудани ҳолатҳое, ки боиси эътирози шаҳрвандон, сўиистифода аз вазифаи хидматӣ мегарданд, мунтазам корҳои профилактикӣ гузаронида мешавад.

Дар ин бобат аз 154 муроҷиати оид ба рафтори коркунон расида 134-тоаш ҳал карда шуд.

Шуъбаи амнияти шахсии бюро ва шуъбаҳои минтақавии он дар асоси муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, хабарҳои мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва васоити ахбори омма санҷиши хидматӣ мегузаронанд. Нисбат ба коркуноне, ки номи коркуни бюророро бадном мекунанд, муносибати оштинопазирона зоҳир карда мешавад.

То ки дар паси ҳар як кори иҷро манфиат, тақдир, шаъну шарафи шаҳрвандон ниҳон аст, иҷро кардани он аз вазифаҳои асосиамон боқӣ мемонад.

Суҳбаторо
Абдулазиз РУСТАМОВ,
мухбири ЎзА.

Ба пешвози соли хониши нав

БА СОЛИ ХОНИШИ НАВ ОЁ МАКТАБҲОИ СУРХОНДАРЁ ОМОДААНД?

Маълум, ки аз аввали моҳи сентябр дар тамоми муассисаҳои таълими олӣ, миёнаи махсус ва ҳамагонӣ таҳсил оғоз мешавад ва ин муассисаҳои вилоят то чӣ андоза ба ин омодаанд?

Дар вилояти Сурхондарё ҳамагӣ 965 муассисаи таълимӣ мавҷуд буда, 935 тои он таълими ҳамагонӣ, 16 мактаби бачагонаи «Баркамол авлод», 7 мактаб-интернати ихтисосонидашуда, 4 мактаби махсус, 2 мактаби намуди санаториявӣ, 1 маркази такмили ихтисос буда, инчунин, дар сохтори агентии муассисаҳои таълимии ихтисосонидашуда 16 мактаб ва 1 мактаби Президентӣ мавҷуд. Дар айни замон аз 935 мактаби таълими ҳамагонӣ 839 тояш пурра ба соли нави хониш омода. Дар 96 тои он бошад, корҳои таъмиру тармим ҳоло ба анҷом нарасидааст.

Дар ҷаласаи навбатии Саридораи таълими халқи вилоят маълум шуд, ки аз ин 96 мактаб 61 тояш мактабҳое мебошанд, ки ҳолаташон нисбатан вазнин маҳсуб меёбад ва дар ин мактабҳо ҳоло таъмири мукаммал пеш бурда мешавад ва дар назар аст, ки то оғози соли нави хониш онҳо низ пурра омода мешаванд. Дар қатори ин дар асоси дастури инвеститсия сохтмони боз 2 мактаби навбунёд ва реконструксияи 33 мактаб низ ҳоло пурра ба анҷом нарасидааст. Дар ҷаласа сабабҳои айниву зеҳнии ба анҷом нарасидани корҳои сохтмон ва таъмиру тармими мактабҳо аз нигоҳи танқидӣ таҳлилу муҳокима гардид ва қатъӣ супориш дода шуд, ки корҳо дар муддати кӯтоҳ бояд ба сомон расонида шаванд.

Ҳамчун маълумот зикр кардан ба маврид аст, ки 429 мактаб аз ҳисоби буҷаи маҳаллӣ таъмир гардид ва ба онҳо 11 млрд. 195 млн. сӯм маблағ масраф шуд.

Аз рӯйи маълумоти саридора дар соли нави хониш 62 ҳазору 956 нафар писарону духтарон ба синфи 1 қабул карда шудаанд ва ба ҳамаи онҳо «туҳфаи Президент», ки аз 12 намуд анҷоми хониш иборат аст, пурра дода шудааст. Дар соли хониши 2022-2023 бошад, 60 ҳазору 938 нафар ба синфи 1 қабул гардида, 32 ҳазору 865 нафар синфи 11-ро хатм намуданд. Яъне, 2 ҳазору 16 нафар хурдтаракон имсол нисбат ба соли гузашта зиёдтар ба синфи 1 қабул шуданд. Рақамҳо тақозо мекунанд, ки мувофиқи ҳамин бояд шароити мусоид ҳам муҳайё карда шавад.

Дар ҷаласа инчунин таъкид гардид, ки мактабҳои намунавӣ дар соли 2023 бо ташаббус дар лоиҳаҳои «Опен бюжет» фаъол иштирок намуда, ғолибиятро ба даст оварданд ва шароити мактаби худро боз ҳам беҳтар карданд. Дигарон ҳам бояд аз ин мактабҳо ибрат гиранд. Ҳатто мактабҳое ҳастанд, ки пайи ҳам ғолибиятро ба даст меоваранд, вале баъзе мактабҳо аз сабаби носолимии муҳиту ноҳалии ҷамоа умуман дар лоиҳа овоз нагирифтанд ва баъзе мактабҳо ҳатто иштирок ҳам накарданд.

Олим ПАНҶИЗОДА,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Сурхондарё.

САХОВАТ

Дар арафаи 32-солагии соҳибистиқлолии мамлакат бо ташаббуси ҳокими ноҳияи Шофиркони вилояти Бухоро Алишер Файзуллоев бо бонувоне, ки ба тоифаи шашуми «Дафтари бонувон» шомил гаштаанд ва 75 нафар бачагоне, ки имконияташон маҳдуд аст, барномаи идона гузаронида шуд.

Тадбир аз ҳисоби маблағи хазинаи «Саховат ва кумак»-и назди бахши ноҳиявии фонди ҷамоатии «Маҳалла» бо ҳамкории ҳокимияти ноҳия, шуъбаи оила ва занону духтарон, бахши ноҳиявии Маркази маънавият ва маърифат баргузор гардид. Дар тадбир корҳои эҷодии наврасон ва маҳсули дастони онҳо намоиш дода шуд. Беҳтаринҳо эътироф гардиданд. Савту сурудҳои дилнишини санъаткорони шуъбаи маданият ва сайёҳии ноҳия ба иштироккунандагони тадбир кайфияти идона бахшид.

Амрулло АВЕЗОВ,
хабарнигори
«Овози тоҷик»
дар вилояти Бухоро.

МУЛОҚОТИ ҲОКИМИ ВИЛОЯТ БО ИНСПЕКТОРОНИ ПРОФИЛАКТИКА

Ҳокими вилояти Бухоро Б. Зарифов мувофиқи тамоюли «Маҳаллаи ободи бехатар» барои пешгирӣ намудани ҳар гуна қонуншиканиҳо ва чорабиниҳо дар ноҳияи Ғиждувон бо инспекторони профилактикаи 75 ҷамоати шаҳрвандони маҳаллаҳо мулоқот кард.

Тадбир ҳамчун мулоқоти кушод оғоз ёфт. Ҳоким аввал бо ҳаёти шахсии инспекторони профилактика, масъалаю таклифҳои онҳо шинос шуд. Ичрои ҳар як муроҷиат ба назорат гирифта шуд. Баробари ин вазифаҳои муҳимтарини ба зиммаи инспекторони профилактика гузошташуда ёдоварӣ гардид. Аз ҷумла, таъмин намудани осоиштагии аҳолӣ пеш аз ҳама дар маҳалла таъкид ёфт. Масъалаи қонуншиканиҳо дар мисоли ҳар як масъала аз нуқтаи назари танқидӣ муҳокима гардид.

Ҳокими вилоят худи ҳамон рӯз тавассути платформаи ZOOM бо ҳамаи раисони 75 ҷамоати шаҳрвандони маҳалла, ёварони ҳоким, фаъолони занону духтарон ва роҳбаладони ҷавонон суҳбат кард. Дар ҷараёни мулоқот масъалаҳои ҷойдошта бори дигар омӯхта шуд, ба ичрои масъалаҳое, ки дар мулоқотҳои пештара ба миён омада буданд, эътибор зоҳир гардид, ба вазифаҳои муҳим ва устувор як ба як диққати масъулон ҷалб карда шуд. Бобати афзун гардондани фаъолияти масъулони панҷгонаи маҳалла ва вазифаю масъулияти онҳо маслиҳатҳо дода шуданд.

Ҳокими вилоят ҳангоми мулоқот хусусан ба пешгирӣ намудани қонуншиканиҳо дар маҳалла, маҳдуд гардондани вайроншавии оилаҳо, зиёдтар намудани нақши маҳалла ба тарбияи ҷавонон, таъмин намудани барқарории муҳити маънавӣ, рушд додани соҳибкорӣ, ба вуҷуд овардани ҷойҳои нави корӣ, зоҳир намудани ҳушёрӣ алайҳи экстремизм, тероризм ва савдои одам таваккуф кард.

Ин қабил мулоқотҳо дар дигар шаҳру ноҳияҳои вилоят низ ба амал меоянд.

Амрулло АВЕЗОВ,
мухбири «Овози тоҷик»
дар вилояти Бухоро.

ХИРАД МОЯИ ҶОВИДОНӢ БУВАД...

Мактаб аз қадимулайём ҳамчун маскани маърифат эътироф гардидааст. Он маконест, ки инсон илму дониш андӯхта, соҳиби фазилатҳои нек мешавад. Аз ин рӯ, саҳми омӯзгор дар роҳи ба камол расондани шогирдони асиле, ки ба халқу Ватан хидмати арзанда мекунанд, хеле назаррас аст. Хонанда донишҳои аз ин макони муқаддас гирифтаашро барои равнақ ёфтани ҷамъият равона месозад. Суҳбати мо бо ҷонишини шуъбаи таълими халқи ноҳияи Сайҳунобод Нодир МИРЗОЕВ маҳз ба масъалаҳои омодагӣ ба оғози соли хониши нав ва ба талаби замон ташкил кардани марҳилаҳои наву беҳтарини таълиму тарбия бахшида шуд.

– Масъалаи таълиму тарбияи насли наврас дар ҳама давру замон аҳамияти калон дошт, — мегӯяд мусоҳибам Нодир Исматуллоевич, – зеро:

Ҳаққи устод аз падар беш аст,
В-аз падар устод дар беш аст.

Ба мақсади муносиб пешвоз ва васеъ ҷашн гирифтани 32-юмин солгарди истиқлолияти Ӯзбекистон чорабиниҳои ташкиливу амалӣ, маънавиву маърифатӣ ва иттилоотиву тавзеҳотиро таҳти шиори «Таълими босифат — ҷомеаи неруманд» таҳия намудем.

– Тайёрӣ ба соли хониши нав чӣ хел аст?

– Дар ноҳия 41 мактаб фаъолият дорад. Имсол дар соли хониши 2023-2024 дар мактабҳои таълимашон умумӣ 13360 нафар хонанда, аз он ҷумла бори аввал ба остонаи мактаб қадам гузоштани 1450 нафар синфҳои якум пешбинӣ шудааст. Қариб 1440 нафар педагогҳо бо корҳои таълиму тарбия машғуланд. Ҳоло тамоми мактабҳо аз таъмири хушсифат баромада, ба соли хониши нав ҷавобгӯ ҳастанд.

– Оё мактабҳое ҳастанд, ки шуъбаи таълими халқи ноҳия аз онҳо ифтихор кунад?

– Дар ҷараёни таълиму тарбия ҷорӣ кардани технологияи пешқадами педагогӣ ва ахбору коммуникатсионӣ, бо роҳи устувор намудани мавқеи иҷтимоии омӯзгорон баланд бардоштани сифати таълим талаби замон аст. Қариб дар ҳамаи мактабҳо пешравӣ бараъло ба назар мерасад. Мактабҳои ноҳия дар вилояту ҷумҳурӣ ба эҳтиром соҳибанд. Таҷрибаи онҳо тавассути матбуот ва дастурҳои таълими халқ ба дигар шаҳру ноҳияҳо паҳн шудааст. Зеро шогирдони онҳо дар озмуну олимпиадаҳои ҷумҳурӣ ва байналхалқӣ ҷойи фахриро ишғол кардаанд.

– Дар бораи мактабу синфҳои тоҷикӣ низ маълумот медодед...

— Ҳоло дар ноҳия шаш мактаби тоҷикӣ арзи вуҷуд дорад. Дар синфҳои тоҷикӣ 2000 нафар хонанда таҳсил мегиранд. Ҳамаи синфҳои тоҷикӣ бо китобҳои дарсӣ пурра таъмин шудаанд.

– Имсол қабул ба синфҳои тоҷикӣ чӣ хел аст?

– Ба ҳар ҳол аз солҳои гузашта беҳтару хубтар. Лекин барои ба забони модарӣ таҳсил гирифтани фарзандонашон волидайн масъул ҳастанд. Агар ягон нафар роҳбари таълимгоҳ барои кушодани синфҳои тоҷикӣ баҳона пеш орад, ё ки садди роҳ шавад, албатта дар назди қонун ҷавобгар хоҳад шуд. Зеро дар ноҳия шиори «Бародарию баробарӣ» ҷорист.

– Хеле хуб, вале дар бобати масъалаҳо ҳеч чиз нагуфтед...

– Дар кӯҷо кор бошад, албатта камбудӣ ё норасоӣ ҳаст. Ҳеч кас аз берун омада онро бартараф намекунад. Қариб ҳар рӯз бо ҳокимияти ноҳия ва дигар ниҳодҳои масъул ба мактабҳо рафта кӯшиш мекунем, ки соли хониши навро муносиб ва хурсандона пешвоз гирем.

Зиндагӣ саросар омӯзиш аст. Абулқосим Фирдавсӣ фармудааст:

Хирад мояи ҷовидонӣ бувад,
Хирад пояи зиндагонӣ бувад.

Далер АЗИЗОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик».
Вилояти СИРДАРЁ.

КРАСНИТСКИЙ – АФСОНАИ БАЧАГИИ МО

Ибтидои солҳои шастум, вақте футболбози маъруф Геннадий Краснитский дар ҳайати «Пахтакор» тӯбронӣ мекард, мо кӯдак будем. Ақли худро шинохта ва аз телевизор дар қатори калонсолон «бозии миллионҳо»-ро тамошо карда, пай мебурдем, ки ҳаводорони футбол ба беҳтарин бозингарони «Пахтакор» Раҳматуллоев, Иброҳимов, Абдураҳимов, Краснитский ва дигарон чӣ қадар ихлос доранд. Хусусан, Краснитский мухлисони ашаддии зиёд дошт. Мегуфтанд, зарбаи ягон футболбоз мисли зарбаи ӯ пурқувват нест. Вобаста ба ҳамин нақлҳои афсонамонанд паҳн шуда буданд дар бораш. Мегуфтанд, амрикоиҳо ба маймуни чустучолоке тариқи дарвозабониро омӯзонда будаанд. Ба кунҷи болоии яке аз сутунҳои дарвоза баромада гирифта, ҳамин ки тӯб равона гашт, худро мепартофтааст маймун ва тӯбро дошта мегирифтааст. Он қадар дарвозабони зӯр будааст, ки имкон набудааст ба дарвозаи амрикоиён гол зада шавад. Краснитскии мо дар ҳайати командаи яккачини СССР ба Амрикои Ҷанубӣ меравад. Бозӣ сар мешавад. Дарвозабон – маймун. Зарбаи сахте равон мекунад Краснитский. Маймун мехоҳад бо ҷаҳише тӯбро дорад. Тӯб якҷо бо маймун ба тӯр бармехӯрад ва гол!

Бовар мекардем ба ин тавр афсонаҳо, фахр ҳам менамудем бо бомбардире чун Краснитский.

***

Геннадий Краснитскийро Пелеи Ӯзбекистон низ меномиданд (қариб дар як вақт тӯбронӣ кардаанд ин ду футболбоз). Айни замон мегуфтанд «беҳтарин футболбози Ӯзбекистон дар садаи бистум» Краснитский ҳисоб меёфт.

***

У 27 августи соли 1940 таваллуд ёфтааст. Падараш дар фронт ҳалок мешавад. Писараки хурдсол бо ҳамроҳии модар душвориҳои даврааҷангӣ ва баъдиҷангиро аз сар мегузаронад. Дар кӯдакӣ ҳатто пойафзор надошт, пойи луч мегашт. Модар бо сад азоб барояш либос пайдо кунад, дере нагузашта он либос ба танаш тангӣ мекард – ба қавле, хеле «шуданӣ» буд Гена, зуд калон мешуд.

Аз даврои тифлӣ ба футбол, гандбол, волейбол ва баскетбол, баъдтар ба бозии шоҳмот машғул гашт. Дар ҳар як ин навъҳои варзиш маҳорати хуб дошт. Бештар вақти худро дар майдони футбол мегузаронд. Медиданд, тӯбронӣ ҳояш хеле дақиқ. Гуфтанд: «Аз ту бозингари хуб баромаданаш мумкин. Машқ кун!»

Соли 1956 ӯро ба ҳайати яккачини наврасони ҷумҳурӣ қабул карданд. Аз соли 1958 узви «Пахтакор» гашт. 13 мавсим дар ин даста тӯбронӣ намуд.

(Давомаш дар саҳ.4).

Ҳақназар ҚУРБОНМАМАДОВ,
профессор.

САДОҲО АЗ ЖАРФОИ ТАЪРИХ

(Пурсиш ва посух аз гузаштагони бузург)

(Эссе)

ПЕШГУФТОР

Бузургони фазлу адаб, илму ҳунар, сухану амал! Мо, фарзандони шумо дар садаи XXI, садаи барои шумо мубҳаму норавшан рӯҳи муқаддас ва абадии шуморо пос медорем, қадр мекунем, ба он арҷ мегузорем. Агарчи ҷисман бо мо нестед, рӯҳи шумо бо мост, он моро ҷон мебахшад. Моро аз шунидани номи шумо, ба қавли Ҳаким Фирдавсӣ, сар ба Парвин мерасад, бо шумо ифтихор мекунем, номи шумо ба мо илҳоми созандагӣ мебахшад. Аммо насли имрӯз, насли асри XXI ҳам ба насиҳату маслиҳати шумо ниёз дорад, то ки аз сарбастагии ақлонӣ, эҳсоси худпарастӣ, муносибати хашини пинҳонӣ ва ошкоро, мустақим ва ғайримустақими байниҳамдигариро пушти сар карда тавонад. Бе маслиҳати шумо мо дар гирдоби замони пурталотуми иттилоотиву рақамӣ, мушаксозию силоҳи ҳастаӣ, бухрони шадиди экологӣ, харобии муҳити зист ва ... сару пойи худро гум кунем.

Баъзан дар ин ё он кунҷи олам идеяҳои фарсудашуда, бо тобишҳои фиребо ба мисли империалистӣ, миллатгаро, қавмгаро, экстремистӣ, пантуркистӣ, панэронӣ, евромарказӣ, панславянӣ, бунёдгаро, сепаратистӣ ва дигар намуди «пан»-ҳою, «изм»-ҳо аз нав эҳё шуда, мафкураи моро аз ҳамзистӣ, ҳампазироии бародаронаи қавмҳо, миллатҳо, этносҳо, динҳо, аз саодати зиндагӣ ва созандагӣ маҳрум мекунанд. Қавмгаро, маҳалгароии асримиёнагӣ дар сиёсат ва давлатдорӣ, бекорӣ ва муҳоҷирати корӣ ва сиёсӣ, то кунун домангири мост. Ба одамон на аз рӯйи ақлу фаросат, қобилияту истеъдод, ҳунару маҳорат, балки бинобар хушомадгӯй, тамаллуқкорӣ, чоплусӣ, маҳалгаро, ҳамҳизбӣ ва ҳаммаслакӣ баҳо медиҳанд.

Шумо, бузургони мо, кӣ будани одам, чӣ будани феълу атвори ӯро бо пешомадҳояш амиқ дарк кардед. Мо наслҳои баъдина дар ин бора суханҳои ҷовидонаю пурмазмуну пурарзиши шуморо ба коми фаромушхӣ надодаем. Аммо бисёр заъфу норасоиҳои ақлонӣ, хулқу одоби эҳсосотӣ дар рафтору кирдори худ дорем. Мо гардиши замон ва давронро наметавонем дар фаъолияту муносибатҳои худ ба назар бигирем; асли моҳияти худро чун миллат дарк кунем; қувваи эҷодии худро барои хеш ва ҷомеа истифода бубарем; ҳастии моддӣ ва маънавиро васл созем; ҳамчунин мо назокату шарофати забони форсиро аз даст додаем; ҳувияти худро ба таври бояду шояд ҳифз карда наметавонем; сиёсат ва идеологияро аз маънавият боло медонем; ба ҷудоӣ ва бегонашавӣ хӯ гирифтаем; бадбахтии қавмӣ ва ғами уммати дигаронро чун бадбахтии шахсии худ қабул намекунем; муваффақиятҳои ночизи худро дар назари аҳли олам барҷаста нишон медиҳем; китобхон нестем; бадбахтиҳо ва пасту баландиҳои таърихи худро аз лиҳози манфиатҳои гурӯҳи сохтакор шарҳ медиҳем; ҳамзистиро дар бисёр маврид ба бегонаситезӣ табдил медиҳем; фалсафа ва тафаккури фалсафиро, ки бузургони ақлу хирад ҷавҳари асосии фарҳанг ном бурдаанд, то ҳануз ташаккул надодаем; ба моҳияти танқид ва худтанқидкунӣ, ки ягона василаи поксозӣ ва беғаразкунии тафаккур аст, сарфаҳм нарафтаем ва мунаққидонро душман меҳисобем; нақди бадеӣ надорем. Хулоса, дар оянда ба кадом офати маънавӣ, фарҳангӣ, иҷтимоӣ, табиӣ ва экологӣ рӯ ба рӯ мешавем, наметавонем тасаввур кунем.

Бинобар ин ба рӯҳи мубораку поки шумо – Зардушт, Абумансури Дақиқӣ, Абубакри Розӣ, Ҳаким Фирдавсӣ, Носири Хусрав, Абуалии Сино, Умари Хайём муроҷиат мекунем ва маслиҳат мепурсем, то барои бартараф кардани заъфу нотавонии инсоние, ки номбар кардем, ба мо кумак кунед, моро ба роҳи ростӣ, худшиносӣ ва ахлоқи хуҷаста ҳидоят намоед.

ПУРСИШ ВА ПОСУХ АЗ ЗАРДУШТИ БУЗУРГ

(а.VII-VI то милод)

Бузургтарин фарҳангии тоисломии мулки Аҷам ва умуман ақвоми эронӣ. Мо, бошандагони асри XXI, чи дар кишварҳои Машриқ ва чи дар Мағриб ба шумо эҳтиром дорем. Таълимоти шумо рочеъ ба одаму олам, табиату анвои он, зиддияти беинтиҳои байни хайру шар, истифодаи оқилона аз лаззоти зиндагӣ, гиромӣ доштани ҳар як лаҳзаи ҳаёт, ростгӯию ростқавлӣ, равандҳои пиндори нек, гуфтори нек, кирдори нек дар асри XXI ҳам аҳамияти худро гум накардаанд ва мазмуни асосии зиндагии одамӣ талқин мешаванд. Аксар пажуҳишгарони тамаддуни муосири Аврупо шуморо поягузори фарҳанги аврупоӣ маънидод мекунанд ва ба шумо чун асосгузори таълимоти дуалистӣ эҳтиром мегузоранд.

Ба ин хотир оҳангсозони бузурги Австрия Амадей Мотсарт (1756 - 1791) – операи «Найи сеҳрнок», Фаронса Жан-Филипп Рамо (1683-1764) – операи «Зардушт», Олмон Рихард Штраус (1864-1919) – симфонияи «Чунин гуфт Заратуштра», файласуфи номии немис Фридрих Нитше (1844 - 1900) асари машҳури худ «Чунин гуфт Зардушт», рассоми барҷастаи итолиёӣ Рафаэл (1483-1520) акси шуморо офаридааанд.

Аммо мо – даъвогарон, ворисони афкор ва эҷодиёти умумибашариатон ба поси хотири шумо то кунун ягон кори ҷиддӣ ва чашмрасро анҷом нададаем. Баръакс, таълимоти шуморо сиёҳ мекунем, шуморо нисбати дигар пайғамбарон паст мезанем, пайравони шуморо, ки дар замони мо ангушт-шуморанд, таъқибу тавҳин мекунем, баъзеи онҳоро барои ифшои афкорашон ба маҳбас меандозем.

Аммо моро ҳоло на таърихи зиндагӣ ва таълимоти шумо, балки равшан кардани як мушкили барои зиндагии кунунӣ муҳим, ки аз умқи таълимоти шумо сарчашма мегирад, яъне масъалаи ҳифзи муҳити зист, ки ба забони муосири илмии мо экология ном дорад, ба ташвиш овардааст. Чаро мардуми асри мутамаддини кунунӣ, бо вуҷуди рушди беназири илму техникаву технология ба табиат, ба муҳити зисти худ бемасъулиятӣ зоҳир мекунанд, аз сарватҳои табиат сарфакорона истифода намебаранд? Чаро барои ба даст овардани сарватҳои табиӣ ба ҷангу хунрезӣ даст мезананд?

Ман аз жарфои асрҳо, ба шумо – фарзандони асри XXI, ки асри рақамӣ, иттилоотӣ, технологӣ, компутерӣ, мушакӣ ном гирифтааст, гуфтаниям, ки пешрафтҳои илмию фарҳангӣ, моддию иқтисодии шумо, барои мо – ачдоди гузаштаи шумо афсона метобад. Аммо бояд гӯям, ки фирефта нашавед. Ҳар як кашфиёт, хубӣ ва бадӣ, яъне моҳияти Аҳурамаздоиву Аҳримании худро дорад. Муҳим он аст, ки худро ба табиат муқобил нагузоред, нисбати он бегонагӣ ихтиёр накунед, зеро ин пайомадҳои ғайримунтазираву номатлуб ба бор хоҳад овард. Хонаи Худоро аз дашту саҳроҳои беоб накобед. Тамоми курраи Замин, саросари дунёро хонаи худ донед. Кӯҷо наравед, ба Машриқ, ё Мағриб, ба шимол, ё ҷануб, дари хонаи Худо барои шумо боз асту бо меҳри бузурги эзадӣ истиқбол мешавед. Офтобро барои гарм кардани хонаи шумо офаридааанд. «Оташи хубранг» шуморо аз сардӣ, торикӣ, бенавоӣ ҳифозат мекунад. Фақат бо оташ «бозӣ» накунед, онро мисли Прометей – Худои асотирии юнониёни қадим, «надуздед», муқаддас шуморед ва эҳтиром кунед.

Ҳар кас, ки ҳамбастагии зичи инсон ва табиатро нодида гирад, фаромӯш кунад, ё нисбати табиат бемасъулиятӣ зоҳир кунад, ба ҷойи пешрафт ба халои гӯшношунид дучор мегардад. Дар натиҷаи хароб шудани мувозинати эзадӣ дар табиат хушксолӣ, обхезӣ, сӯхтор, зилзила, туфон ва бемориҳои гуногун, ба мисли КОВИД – 19 ва ғайра ба вуқӯъ меоянд. Табиат модари тамоми ҷонзоти олам аст ва бояд чун модар муқаддас дониста шавад.

(Давом дорад).

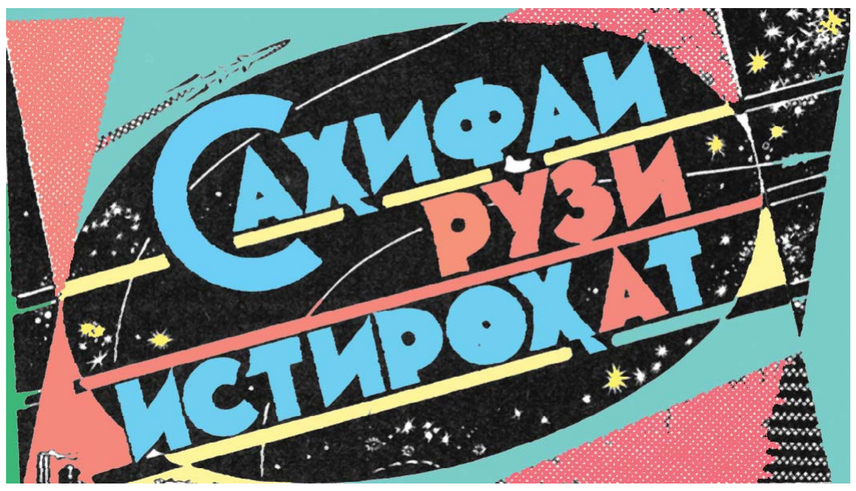

Латифаҳо

ДАРАХТИ СЕБ

Ду танбал бародар дар таги дарахти себ мешинанд ва яке ба дигаре мегӯяд:

– Кошкӣ, себ худаш аз дарахт меафтид, мазза карда мехӯрдем.

– Эээ моне, себро газида хӯрданаш душвор аст.

АВВАЛ ПУЛРО ДИҲЕД!

– Духтурҷон, ёрӣ диҳед, чанд пуле хоҳед медиҳам, фақат маро шифо бахшед.

– Майлаш, вале пулро пешпардохт кунед.

– Ба ман бовар надоред?

– Гап дар боварӣ нест бародар, чанд касро насия муолиҷа кардам, ҳозир дар тобут дароз кашида, чунин вонамуд мекунанд, ки гӯё маро умуман намешиносанд.

ДИПЛОМ ДАВАД

Афандӣ дипломашро мегирад ва ба пушташ овезон мекунад. Аз ӯ мепурсанд:

– Чаро овезон кардӣ?

Афандӣ мегӯяд:

– Ман чор сол аз паси ин давидам, акнун диплом аз паси ман давад.

«РАЗБОР»-И ҲАЙВОНҲО

Суҳбати падар бо фарзанд.

Шаб дарсҳои тайёркардаи писарчаамро тафтиш кардам. Вақте навбат ба дарси адабиёт расид, нахуст аз мавзӯъ пурсон шудам.

– Мазмун ва мундаричаи ғоявии «Баҳориёт»-и Сайидои Насафӣ оиди чист?

– Дар «Баҳориёт» ҳайвонҳо «разбор» мекунанд.

АФАНДӢ ДАР АРАБИСТОН

Афандӣ пулҳои араберо медуздад. Араб ўро дастгир мекунад ва бо арабӣ дашном медиҳад. Афандӣ мегӯяд:

– Ман пулҳои ин арабро дуздидам, ин бошад, ба ман сура мехонад, аҷаб.

НОУТБУК

Суҳбати ду рафиқ:

— Чаро хомӯш нишастаӣ?

— Ноутбукам вайрон шуд.

— Чӣ тавр?

— Додарам вайро тарозу фикр карда, ба болояш баромадааст!

ДАР БЕМОРХОНА

Суҳбати шифокор бо бемор:

– Духтурҷон, мегӯянд, ки дар беморхонаи Шумо баъзан ташхиси нодуруст мемонданд.

– Чи хел?

– Мисол, Шумо шамол хӯрдаед гуфта, табобат мекунеду ман аз дарди гурда мемурам.

– Не, дар таҷриба ягон бор чунин нашудааст. Агар ман шуморо аз шамолхӯрдагӣ табобат кунам, аниқ аз ҳамин дард мемуред, ташвиш накашед.

Таҳияи **Далер АЗИЗОВ**.

ХАРСАНГИ ФИЛШАКЛ

Дар Зеландияи Нав бисёр харсангҳои турфа мавҷуд аст, аммо аз харсанги филшакл аҷибтараш нест.

Ин харсанги ғайримуқаррарӣ дар байни харсангҳои бузурги оҳакини аз шамоли қарнҳо суфташуда дар ҳудуди фермаи хусусӣ дар 5 километрии ҷануб аз шаҳри Дантрун дар Отагои Шимолӣ қарор дорад.

Ҳудуди Дантрун бо қишри замини аҷибаш машҳур аст, ки дар шаклҳои гуногуни ҳайратовари сангшуда маъруф аст. Яке аз инҳо харсанги аҷоибе дар шакли фил мебошад, ки он аз ҷойҳои ғайримуқаррарии дидании Зеландияи Нав ба шумор меравад.

Дарвоқеъ, дар ҳудуди ин харсангҳои турфашакл бисёр филмҳои бадеӣ ба навор гирифта шудааст.

ҲИКОЯТ

Яке аз мулук (малик)-и беинсоф порсоеро пурсид: Аз ибодатҳо кадом фозилтар аст?

Гуфт: Туро хоби нимрӯз, то дар он як нафас халқро наёзорӣ.

Золимеро хуфта дидам
ними рӯз,
Гуфтам ин фитна-ст
хобаш бурда беҳ,
В-он ки хобаш беҳтар
аз бедорӣ аст,
Ончунон буд зиндагонӣ
мурда беҳ!

Аз «Гулистон»-и Саъдӣ.

КРАСНИТСКИЙ – АФСОНАИ БАЧАГИИ МО

(Аввалаш дар саҳ.3).

***

Геннадий бозии худро дар «Пахтакор» бо задани гол оғоз бахшид. Дар ду мавсими бозӣ паиҳам 12 тӯй гол зад, беҳтарин «бомбардир»-и ҷамоа гашт. Аксарияти зарбаҳояш сахт буданд.

***

Қабл аз мавсими соли 1960 қарор гашт ҳар ҷумҳурӣ дар лигаи олӣ бояд командаи худро дошта бошад. Адади ҷамоаҳо аз 12 ба 22 ҷаҳид. «Пахтакор» низ дар ин қатор ҷой гирифт.

«Пахтакор» аввалин бозиашро дар майдони худ бо «Торпедо» (Маскав) гузаронд. Бо ҳисоби 1:0 «Торпедо» ғалаба кард. Бозии такрорӣ дар «Лужники». «Торпедо» боз ба ҳисоби 3:1 бурд. Голи «Пахтакор»-ро Краснитский зад.

Дар он мавсим Краснитский ҷамъ 19 гол зад. Барои баробар шудан ба беҳтарин «бомбардир» – ҳуҷумчии «Динамо» (Тб) Заур Калоев як гол камӣ кард. Бо вуҷуди ҳамин барои ҷавони бистсола ин комёбии калон буд.

***

Соли дигараш Краснитский дарвозаи ҳарифро 20 маротиба (дар 24 бозӣ) забт кард. Аз ҳама пешсаф Геннадий Гусаров аз «Торпедо» ба шумор мерафт, ки 22 гол (29 бозӣ) зада буд.

***

Краснитский қоматбаланд буд – 185 см., аммо андозаи пойафзораш – 39. Механдиданд ва мегуфтанд, агар андозаи поят 44 мебуд, зарбаи задаат ҳар касро аз пой меафтонд.

***

Вале баъдан омад аз вай рӯй тофт. Барои қоидаи бозиро вайрон карданаш (ва боз нӯшидану ҷанҷол карданаш) як сол аз ҳуқуқи ба майдон баромадан маҳрум карданд. Баъди соле вай такроран қоидаро вайрон намуд ва боз ҷазо гирифт. Мегуфт нисбаташ ноадолатӣ мекунанд. Сахт ранҷида буд...

***

Г. Краснитский моҳи майи соли 1970, вақте 29 сол дошт, охирин бор дар «Пахтакор» бозид ва ба дарвозаи «Спартак» (М) аз ҷаримаи 11 метра гол даровард. Тавре мебинем, вай хеле барвақт футболро тарк кард, ки сабаби инро ҳар хел шарҳ медиҳанд. Бо вуҷуди ҳамин бо 112 гол ба клуби «бомбардир»-ҳо, ки номи Фетодовро дорад, қабул гашт. Микдори умумии голҳояш, назар ба баъзе ҳисобу китобҳо – 142-то.

Тренери дуюми «Пахтакор», соли 1976 сармураббии ин даста таъин гашт. Бинобар он ки команда ба лигаи олӣ баромада натавонист, Краснитскийро сабукдӯш карданд.

Дар миёнаи солҳои ҳаштодум боз ба тренерӣ бергашт. Мураббии «Звезда»-и Ҷиззах гардид. Баъдтар дар идораҳои ба варзиш алоқаманд фаъолияти худро давом дод. Маош қаноат намекунонд – ҳамагӣ 135 сӯм. Ба кори дурусттаре гузарам гӯяд, маълумоти олӣ надорад. Аз бачагӣ ба хондан вақт надошт, ба футбол бахшида буд ҳаёташро.

Хоршуда мешумурд худро, азияти рӯҳӣ мекашид. Алами худро аз нӯшидан меситонд. Наздиконаш мегуфтанд: «Геннадий бисёр инсони хуб. Айбаш ҳамин, ки менӯшад».

***

Июни соли 1988 бо кори футбол ба шаҳри Қӯрғонтеппа парвоз кард. Пеш аз ба аэропорт рафтан ҳамсарашро гуфт: «Бори охирин маро гусел намо». Вале Зоя бемор буд, модараш ва духтарчааш Катя ўро ба Тоҷикистон гуселонданд. Дар Қӯрғонтеппа футболбози номии тоҷик Владимир Ғуломҳайдаров ўро истиқбол кард.

Чанд нафар дар яке аз ҳуҷраҳои меҳмонхонаи шаҳр «нишастанд». Краснитский бетанаффус сигор дуд мекард. Ҳамроҳонаш фаҳмида наметавонистанд, ки вай чаро ин қадар асабӣ ва дар изтироб. Баногоҳ аз ҷо хест ва «хайр!» гуфту...

Чӣ тавр яке аз беҳтарин футболбозони Ўзбекистон аз тирезаи меҳмонхонаи бисёрошёна худро ба поин афканд, нафаҳмида монданд.

Ҳамагӣ 47 сол дошт – афсонаи давраи кӯдакию бачагии мо, ки агар зинда мебуд, ба синни 83 медаромад.

Ш. МУҲАММАД.

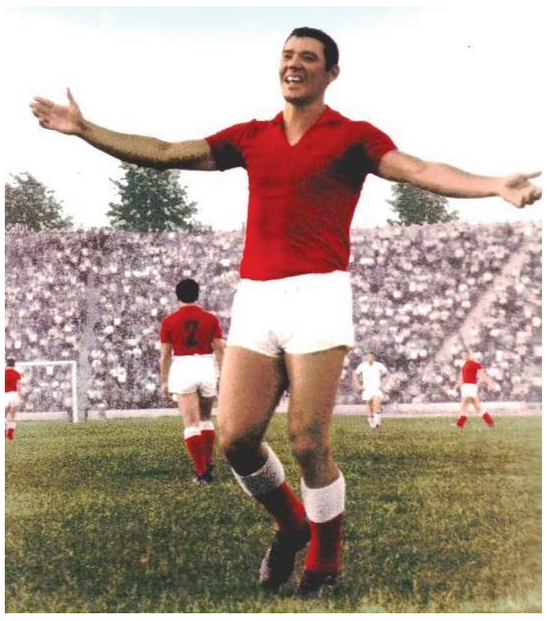

ФОЛНОМАИ ҲОФИЗ

Эй Ҳофизи Шерозӣ,
Ту кошифи ҳар розӣ.

Ҳар касе мехоҳад бар сеҳри ғазалиёти Ҳофиз фол бизанад, ибтидо ба рӯҳи Хоҷа Ҳофизи Шерозӣ фотиҳа хонда, сипас ният карда, бо чашмони баста ангушти ишорат ба ғазале аз ӯ мениҳад ва бинобар он розҷӯйӣ мекунад. Ҳоло мо ангушти ишорат ба рӯйи ғазали «Фиреби чашм» ниҳодем ва фолномаи Ҳофизро ҳамроҳ бо шарҳаш дар «Саҳифаи рӯзи истироҳат» манзури хонандагони азизи «Овози тоҷик» менамоем.

Фиреби чашм

Хаме, ки абрӯи шӯхи ту дар камон андохт,
Ба қасди ҷони мани зори нотавон андохт.
Набуд нақши ду олам, ки ранги улфат буд,
Замона тарҳи муҳаббат на ин замон андохт.
Бунафша турраи мафтули худ гиреҳ мезад,
Сабо ҳикояти зулфи ту дар миён андохт.
Зи шарми он ки ба рӯйи ту нисбаташ карданд,
Суман ба дасти сабо хок дар даҳон андохт.
Ман аз вараъ маю мутриб надидаме з-ин беш,
Ҳавои муғбачагонам дар ину он андохт.
Магар кушоиши Ҳофиз дар ин харобӣ буд,
Ки бахшиши азалаш дар майи муғон андохт.
Ҷаҳон ба коми ман акнун шавад, ки даври замон
Маро ба бандагии Хоҷаи ҷаҳон андохт.

Дар олами меҳрварзӣ гоҳ бояд аз фурсатҳо баҳраи комил ҷуст ва онро аз даст наниҳод. Дар роҳи ишқ чӣ бисёр корҳо, ки бояд бад-он тан дод ва ҳадафи аслӣ (висол)-ро дар пеши чашм ниҳод ва аз тақдири мутаносиб низ суд ҷуст ва ҳидояти умурро бар ўҳда дошт.

Таснифи **Парвизи ИЗЗАТУЛЛО**.

ХАНДАИ БЕҶО

ҲАҶВИЯ

Ин ҷавонро бинед?! Даҳонашро як қулоч калон кушода механдад? Барои чӣ механдад? Оё вай дарду ғаме надорад? Ё мушкилоташро ҳамчун хасрӯба рӯфта партофтааст?! Барои дар оғӯши бахту иқбол буданаш механдад? Ё девонаи гузаро аст?..

Э, бисёр даҳонатро калушкӯҳна накун. Боз надаррад! Ҳоло мебинем? Абри баҳорӣ нашавӣ! Боронҳои пай дар пай замин фалла созад, ашкрезии беист одамро ғарқ мекунад! Фақат ту каме сабр кун. Ана баъд мебинӣ, ки хандаҳои лабонат аз сӯрохиҳои биниат зада мебароянд! Субҳи содиқ шоми торик ҳам дорад!

Ханд, ханд! Мактаби деҳаро тамом кунӣ, ана баъд муғҷаҳои аввалинашро мебинем. Азоби ба мактаби олӣ даромадан дилатро зардобу ҷигаратро хуноб мегардонад. Азоби хондан як тараф, талабу тамаъгарии устоду муаллимон аз тарафи дигар, душвориҳои ҷойи хобу хӯрок аз самти савум ва аз бепулӣ рӯзадориҳои мачбурӣ... э-ҳе, туро аз чор тараф муҳосира мекунанд. Умуман, ман кадом яктоашро гӯям?! Ҳоло ҳамон солҳои донишҷӯйиро ба ёд орам, табассум кучо, чашмонам ҳавзи пуроб мешаванд...

Хурсандӣ, ки баъди мактаби олӣ даррав ҷойи кор меёбӣ, моҳона мегирӣ, зиндагониат шоҳона мегузарад? Балоя! Бе малаху шиносбозӣ ҳатто туро ба остонаи корхона роҳ намедиҳанд. Кор ёбӣ ҳам, ё роҳаш дур, ё моҳонааш кам ё худи кор вазнини миёншикан. Ба ҳамааш тоқат кунӣ, ки бо шеф забон ёфта наметавонӣ. Ҳамаи сардорон дар пеши худ оина доранд: аввал худро мебинанду ғами худро мехӯранд. Ба коргарони бечора парвое надоранд. Бо дӯғу даранг кор мефармоянд, маҷлисгузаронӣ мекунанд. Дар ин хел вақтҳо маҳмаддоной кунӣ ё ҳаққи худро талаб кунӣ, ба бало мемонӣ, душмани рақами яки шеф мегардӣ... Маҷбур, рӯзи дароз кору бори ту ҳақоратдиҳии сардорат мешавад. Бо ин ҳам дилат холӣ нагардад, ба ёфтани ҷойи кори нав маҷбур мешавӣ. Ҳа, ту аз ҳамин хел пешомади ҳаётат меҳандӣ?!

Ё ту акнун, ба духтари дилхоҳат хонадор мешавию барои ҳамин механдӣ?! Э ҷавони нодон, зангирӣ ин ғамгирӣ аст. Ҳамаи хандаву хурсандиҳо то рӯзи тӯй давом мекунад. Баъд, бо гузашти моҳу солҳо ғаму ташвишҳои оиладорӣ калон мегардад... Дар умрат ту ягон маротиба барфкӯчӣ дар кӯҳсорро дидаӣ? Дар аввал он хурдакак, мумкин аст мисли қурут бошад. Баъде, ки он аз қуллаи кӯҳ лағжид, тамом. Гелида-ғелида то пастхамӣ омада мерасад, ки калону бадвоҳима мешавад. Бинои даҳқабата дар пеши он номаъқул кунад. Барои ба болои сарат фурӯ афтодани ҳамин хел барфтарма хурсандӣ мекунӣ? Хобатро ба об гӯ! Мабодо ба бахтат зани мортабиат афтад, мурдам гуфтан гир. Дӯзахи рӯйи замин зиндагӣ бо зани бадфеъли бадаъмол аст, эй нодон!

Даҳонат аз ханда пур, ки фарзандҳо калон шаванд, ҳаётат ба мисли шаҳду шакар мегузарад? Не, ҳамаи инҳо орзуҳои хоми одамизод аст. Дар фикру хаёл ҳасту дар ҳаёт – не. Қариб ягон орзую хаёли одам амалӣ намешавад. Бачаҳо калон шаванд, талабу дархостҳояшон ҳам калон мешаванд. Калоба сару охир дораду талаботи онҳо беохир. Мурда халос хӯрданӣ шавӣ, ки аз болои мерос ҷангу ҷанҷол сар мешавад ва боз ту гунаҳкор мешавӣ. Дар гӯр ҳам ором хобидан намемонанд...

Ё ҳамчун гули каду меҳандӣ, ки баъди ба нафақа баромадан зиндагониат бо кайфу маишат мегузарад? Давлату савлати пирӣ меронӣ?! Пешакӣ ин хел намешавад, гӯям, аз ман хафа нашав! Бовар накунӣ, боз 40-50 сол тоқат кун, инро бо чашмонат худат мебинӣ. Як тасаввур кун: пештар дар корхона кор мекардиву сардор якта буд. Баъди ба нафақа баромадан, ҳама сардори ту мешаванд. Охир ғуломи бепулу беминнат ба кӣ маъқул не? Кампир – занат ҳам кор мефармояду наберaи дусолаат ҳам. Накунӣ, ба бало мемонӣ. Кунӣ, табъи дили онҳо не. Арзу додатро касе намешунавад. Замин сахту осмон баланд. Ҳа, нафақахӯрӣ ҳам осон не. Пир, ки шудӣ, бемориҳо ошиқ шуда, ширеш барин ба ту мечаспанд. Якеро табобат карда нашуда, дигараш дар навбат меистад. На таъми хӯроки хӯрдаатро медониву на фароғати хобиданатро. Худо гӯй, ки аз пойи равонат намонӣ. Мабодо хун ба сарат зада, инфаркт ё инсулт шавӣ, вой бар ҳоли ту. Се рӯз нигоҳубин накарда, ҳама безор мешаванд. Дар дил ҳарчӣ зудтар мурданатро мехоҳанд. Аҷаб дунёст ин дунё!...

Лекин, дангали гап, ба ин дунё наоӣ, бемалол хандиданат мумкин!

Бахтиёри ҶУМЪА.

Аз ҳаёти одамони аҷиб

САЙЁҲИ ОЗОД ДАР САМАРҚАНД

Дар маркази Самарқанд – дар мадрасаи Шердори маҷмӯаи Регистон бо сайёҳи озод аз Русия Антон Кротов вохӯрии шавқовару хотирнишин ба вуқӯъ пайваст. Сайёҳи ҷаҳонгард Антон Викторовичи 47-сола дар суҳбат гуфт, ки ӯ ҷонибдори саёҳати тиҷоратӣ нест ва сафари эҷодӣ бо нақлиёту пиёда айни муддаост.

Воқеан бояд хотиррасон шуд, ки сайёҳ ба 138 кишвари ҷаҳон сафар карда, 65 китоб навиштааст ва ҳоло ҳам пайваста сафару эҷод мекунад.

– Барои он ки сафар пурмазмун ва дилнишин гузарад, ба 8 қонуни саёҳат амал кардан лозим, – мегӯяд Антон Викторович.

– Аввалан, кас бояд заву ҳаваси саёҳат дошта бошад, афсӯс, ки баъзе ашхоси танбал рӯйи диван дароз кашида, орзуи сафар ба дигар кишварҳо мекунанд, ки хеле тааҷҷубовар аст. Ба фикрам, инсон бояд азму иродаи қатъӣ дошта бошад.

Дуюм, саёҳатро аз масофаи наздик, аз кишвари худ бояд оғоз кард, зеро ватани хешро надонистан айб аст.

Дар омади гап месазад таъкид кард, ки ман аз 15-солагӣ ба шаҳру ноҳияҳои Русия, Украина, Белорус ва ғайра сайру саёҳат кардаам. Боз аксар вақт пиёда.

Қонуни савум – аз баҳри шайтон-сандуқ, яъне саёҳат тавассути телевизион баромадан лозим, зеро он шавқу рағбатро мекушад.

Боз як қонун ин аз майнӯшӣ истиҳола кардан мебошад, чунки аксар ҷиноятҳо фалокат дар ҳолати мастӣ рух медиҳанд. Масалан, ман аз соли 2001 ба ҳаёти солим ручӯъ карда, исломро пазируфта, ба Маккаю Мадина рафтам, «ҳоҷӣ» гардидам.

Қонуни шашум аз он иборат, ки дунё аз одамони савобталаб пур аст. Онҳо кӯшиш мекунанд, ки ба мардум некӣ кунанд. Худ шоҳиди он шудаам, ки дар Афғонистон, Ангола, Судан, Сибир, Аврупо, атрофи шаҳри Маскав ва ғайра мардум маро ба манзили хеш таклиф карда, як бурда нонашонро ҳам рӯйи дасторхон мегузоранд. Борҳо гувоҳи он будам, ки ронандагон сайёҳонро бемузд ба манзил расондаанд. Ин аст, фазилати инсондӯстӣ!

Ҳангоми сафари озод ман дар кучоҳо шабро рӯз накардаам... Дар сармову гармо дар кӯчаву хиёбонҳо, қабристону шифохона, хаймаву ғор, киштиву утоқи корӣ, хулласа ҳар кучо рост ояд, ҳамон ҷо хобидаам.

Ҳафтум – инсон бояд бо сабру тоқат ва бамулоҳиза бошад.

Ва ниҳоят, барои сафар кардан бисёр забонҳоро донистан зарур. Дар сафар маблағи зиёд лозим нест. Чунончи, ман забонҳои арабӣ, русӣ, испанӣ ва каме форсиро медонам.

– Нақшаи ояндаам, – хулоса намуд, меҳмон, – ҳамчун раиси академияи саёҳати озод дар Самарқанд барои дӯстдорони сафар истиқоматгоҳ пайдо кардан аст, то ки онҳо дар ин ҷо шабро рӯз кунанд.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Самарқанд.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Ҷонишини сармуҳаррир Тоҷибой ИКРОМОВ

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора ҳарфчинӣ ва саҳифабандӣ гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсии матбуот ва ахбороти Ўзбекистон таҳти рақами 0003 ба рӯйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170 . Фармоиши 2 Г-825.
Адади нашр 4548 ҳаҷм 2 ҷузъи чопӣ. Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

1 2 3 4 5 6

ISSN 2010-7757

Муҳаррири навбатдор: С. Бекназарова.
Саҳифабанд-дизайнер: Х. Тўхтаева.
Мувофиқи ҷадвал — 21.30
Ба чоп супурда шуд — 00.00

Нишонии мо:
100000 ш.Тошканд, кўчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ : 233 - 82 - 83; Котибот 233 - 83 - 35. Факс: 233-57-30. сайт http://ovozitojik.uz/, e-mail: ovozitoj@umail.uz, ovozi@list.ru
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ».
Нишонии корхона: кўчаи Буюк Турон, хонаи 41.